

מהפכת התרבות של רהט: "כולם מוזמנים אלינו"

העיר רהט עברה בשנים האחרונות מהפכה תרבותית ואומנותית משמעותית. מי שעשה את זה הוא פואד אלזיאדנה, מנהל המרכז הקהילתי בעיר, שהצליח להפוך את המקום לאטרקציה שמושכת אליה מבקרים מכל רחבי הארץ. "אנחנו עושים פעילויות משותפות בכל התחומים, רבים מהתושבים כאן רוצים שיתוף פעולה עם המגזר היהודי"

בשיתוף רהט

רהט כעיר תרבות, מצהיר אלזיאדנה. "בנינו תוכניות כדי להגיע אל המטרה הזאת, התחלנו כשכמעט לא היה פה כלום. היום יש בעיר רהט פרויקטים שונים ומגוונים בכל נושאי התרבות. אנחנו מסתכלים גם העתיד ומתכוונים לפתח עוד יותר את הנושא של התרבות בעיר שלנו. ראש העיר רהט טלאל אל-קרינאווי מאוד עוזר ומקדם את הפעילות התרבותית, חשובה לו הפעילות הבלתי פורמלית ורואים את זה בשטח. אנחנו עובדים על נושא של מניעת אלימות ודרך התרבות אפשר למנוע אלימות".

מה התוכניות שלכם לעתיד?

"יש לנו שתי תוכניות גדולות בשיתוף משרד התרבות והספורט - הקמת גלריה אזורית והקמת מרכז יצירה מוזיקלית. זה לא היה קורה אם לא היינו מתחילים עם התוכניות שכבר בוצעו, כמו מרכז רחא ובית ספר למוזיקה. כשאתה שם לעצמך חזון ורוצה להגיע אליו אז אתה יכול להגשים את החלום שלך. אנחנו לא חוששים לעשות דברים חדשים".

אילו פעילויות תרבותיות הצליחו בתקופה האחרונה?

"עשינו את פסטיבל הסרטים שלוש פעמים, ערכנו בעיר את פסטיבל הקפה והמוזיקה, יש

אלזיאדנה פואד. מנהל מתג"ס רהט

עם יד על הלב: על מה אתם חושבים כשמזכירים את העיר רהט? בדרך כלל שומעים על העיר הזאת בהקשרים שליליים בחדשות, אבל לא תאמינו מה באמת קורה שם בזמן האחרון.

רהט הפכה בשנים האחרונות למרכז תרבות שרק הולך ומתעצם, מקום שמושך אליו תיירים מכל רחבי הארץ עם חוויה תרבותית אותנטית של פולקלור ואוכל משובח.

על מהפכת התרבות של רהט אחראי פואד אלזיאדנה, בן 42. הוא מכהן כבר עשר שנים בתפקיד מנהל המרכז הקהילתי רהט מבית החברה למתג"סים. אלזיאדנה הוא בעל תואר ראשון בכלכלה ותואר שני במינהל ציבורי, נשוי ואב לשישה ילדים - שתי בנות וארבעה בנים. "שמנו לעצמנו את היעד לחשוף את העיר

"גם בימים אילו המרכז הקהילתי מוביל ושותף לאירועי לילות רמאדן במימון קסם המדבר ובשותפות של משרד החקלאות ושותפים נוספים - מוזמנים להגיע, אהלן וסהלן"

בעיקר ליהודים כדי שיכירו את התרבות שלנו. באות קבוצות, מתארחות בעיר, משתתפות בפעילויות כולל ארוחה אצל אחת המשפחות המארחות. העיר רהט היא עם פוטנציאל אדיר להשקעה. יש כאן באמת מקום לכולם זה המסר שאנחנו מעבירים."

מתחפולין של החברה הבדואית

כדי להבין איך הפכה רהט לעיר של תרבות צריך להכיר את הרקע של המקום. רהט היא עיר שמונה מעל 80,000 תושבים ומהווה למעשה מטרופולין כפול. היא מטרופולין לכלל החברה הבדואית שמונה עוד 6 רשויות מקומיות, 2 מועצות אזוריות ואת העיר רהט. האוכלוסייה הבדואית מונה מעל 350,000 תושבים. בדואים מכל רחבי הנגב מגיעים לרהט הן למסחר, לשירותים והן לתרבות. מעבר לכך רהט מהווה מטרופולין עירוני לנגב המערבי ומהווה מרכז מסחרי ושירותים לתושבי הקיבוצים, היישובים ואף ערים קטנות יותר כגון אופקים. החציון הגילאי של רהט עומד על 18.3 ולמרות דירוג סוציאקונומי נמוך של העיר ניתן לראות מעמד ביניים הולך ומתפתח בעיר. כיום רהט היא העיר הערבית הגדולה ביותר במדינה. רהט טומנת בחובה פוטנציאל אדיר, שמימוש התחיל לצבור תאוצה בשנים האחרונות עם שילוב של החלטות ממשלה איכותיות, שיתופי פעולה בין שלטון מקומי למרכזי, שיתופי פעולה אזוריים

אנשים מכל הארץ ואפילו מכל העולם ויכירו אותנו. אנחנו עושים קורס בערבית לדוברי עברית, יהודים לומדים ערבית ברהט. יש חוג רוקחות טבעית שמשלב בין נשים יהודיות לערביות שלומדות ביחד. זה החיים המשותפים, שילמדו ביחד ודרך זה יכירו."

גם בתחום הספורט אתם עושים שיתופי פעולה?
 "יש לנו קבוצות בליגה של כדורסל וכדורגל בנים ובנות של יהודים ומוסלמים. בכל אירוע של חיים משותפים אנחנו מעבירים מסר של ערכים, אחדות, דו קיום, שאפשר ביחד ואחרת. זה משהו שמאפיין אותי ואת העבודה שלי. חשוב לי שנהיה חלק מהחברה הישראלית ולא נטל".

אחרי טבח ה-7 באוקטובר הייתה ירידה בכמות המבקרים ברהט?

אחרי 7 באוקטובר הייתה איזושהי ירידה, אבל אנחנו מרגישים שעכשיו יש יותר מבקרים והתעניינות. אני מזמין את כולם כי באמת בטוח להגיע לכאן. חשוב מאוד שאנשים יבקרו, אני מעסיק גם הרבה עובדים מהחברה היהודית וחשוב לי שידעו שכולם מוזמנים."

מתי בדרך כלל נערכות הפעילויות התרבותיות ברהט?

אנחנו מכריזים על פעילות מסוימת מראש. למשל בלילות רמדאן יהיו 4 ימים בחודש מרץ וזה מיועד

לנו תיאטרון של המתנ"ס שהוא תיאטרון מיוחד שעובד על פעילות לילדים ופעילות חיים משותפים, אנחנו עושים גם פעילויות בכל בתי הספר. רהט היום נותנת דוגמה לעיר שרואה קדימה, עיר עם פוטנציאל אדיר ו-80 אלף תושבים שרובם צעירים. אנחנו צריכים להתאים את עצמו למציאות של המאה ה-21 תוך שמירה על המורשת והערכים של התרבות הבדואית."

באים הרבה מבקרים לעיר כדי להנות מהעושר התרבותי?

"באים יותר ויותר מבקרים ואנחנו שמחים לקבל אותם. בימים אלה אנחנו עורכים פעילויות לרגל חג הרמדאן, בפסטיבל הסרטים היו לנו הרבה אנשים שבאו מכל הארץ. פתחנו מיזם חדש, אנחנו עושים חוויה לכל מי שרוצה להגיע לרהט לקבל את התרבות של העיר רהט, לעבור ממקום למקום כולל ארוחה אצל אחת המשפחות בעיר."

מה בעצם המטרה של כל הפעילויות התרבותיות שאתם עושים?

"דרך התרבות והערכים האלה אנחנו רוצים להגיד לכולם שרהט עיר טובה, עיר מצוינת, אל תשפטו אותנו בגלל דברים שליליים שאתם שומעים בחדשות. רבים מהתושבים כאן רוצים שיתוף פעולה עם המגזר היהודי. אנחנו רוצים שגיעו לכאן

"חשוב לי להדגיש שלמרות שאני גדלתי בכפר לא מוכר ועדיין חי בכפר ללא חשמל - אני מאמין בשותפות גורל ובדרך משותפת. ללא תמיכה אמיתית של משרדי הממשלה וארגונים כמו ג'וינט ישראל, המרכז הקהילתי לא היה מגיע למקום שהוא נמצא בו"

יוזמה מקומית. אחת מהיוזמות המשמעותיות בעיר רהט של המרכז הקהילתי היא כאמור קידום תחום התרבות, האומנות והפנאי בעיר.

במה השתנתה רהט לאור המלחמה שפרצה בשבעה באוקטובר?

"המלחמה שהחלה בדרום ב-7 לאוקטובר לא הבחינה בין יהודים לערבים. החברה הבדואית בנגב ספגה חטופים, עשרות הרוגים, נעדרים ופצועים. בכפרים הבדואים בנגב אין מיגונויות וברובם אפילו לא מערכות התראה, והם נותרים חשופים לטילים. ויחד עם זאת אחת מהיוזמות שקיבלה את אות הנשיא היא הקמת החמ"ל היהודי ערבי בהובלת מתנ"ס רהט. סיפורי הגבורה של הבדואים בנגב מספקים השראה על התמודדות יוצאת דופן בתנאים לא פשוטים. רהט במובנים רבים מאז השבעה באוקטובר מהווה מקור לתקווה, ליוזמה ולמעשה מהווה מיקרוקוסמוס של החברה הערבית אשר רוצה להשתלב ולקדם איכות חיים בתוך העיר ולקרר לבבות בין יהודים לבדואים."

איך הופכים עיר כמו רהט למרכז תרבותי ואמנותי?

"כמנהל מרכז קהילתי ברהט שכולל מעל 11 שלוחות ברחבי השכונות, מעל 15 מגרשי ספורט, ספרייה ציבורית חדשנית, מרכז קיימות, מרכז נוער, מרכז טכנולוגי ועוד - ראיתי לנכון לקדם מערך שלם של מוקדים למרכז תרבותי ואמנותי. מערך המוקדים התרבותיים כוללים הן תשתיות רכות של פיתוח הון אנושי מקצועי ואומנותי והן תשתיות פיזיות של מתחמי תרבות, תיאטרון ועוד. אלו כוללים תמיכה באמנים מקומיים, פרויקטים תרבותיים קהילתיים, יצירת פלטפורמה מתאימה להופעות אמנותיות, סדנאות, תערוכות, והרצאות. לשם הרחבת היצירה התרבותית והאמנותית, ליצירת מרכזי פעילות חברתית ותרבותית, ולהשפיע באופן חיובי על איכות החיים וההיצע התרבותי בעיר."

המוקדים העיקריים של התרבות בעיר רהט:

היכל תרבות חדשני ואוונגרדי יזמי שכולל מעל

"ב-4 שנים האחרונות ייסדנו את פסטיבל מוסיקה וקפה, את פסטיבל הקולנוע הבינלאומי העוסק בסרטים מאן הים התיכון והמזרח התיכון, את פסטיבל אנימקס"

רהט כמוקד תיירותי

מרכז המורשת - בית אלשער (מופעל ע"י החברה הכלכלית) - מרכז מורשת חדשני ומסורתי שמציג את התרבות הבדואית ההולכת ונעלמת.

"סיורים קולינריים ועירוניים שמועברים על ידי מדריכים מקומיים: תקבלו הצצה לתרבות הבדואית, לחיי התושבים ברהט, לשינויים החברתיים בעקבות המעבר מהחיים במדבר לחיים בעיר ולשינויים במעמד האישה הבדואית. במהלך הסיור תוכלו לבקר בשוק המקומי, להכיר את הכלים, הבגדים והמאכלים המסורתיים, לבקר בחנות תבלינים מקומית, להתרשם מההיצע העצום ומהריחות המסחררים ונהנה מהכנסת אורחים כנהוג בחברה הבדואית."

איחח ביתי על ידי מארחות בדואיות:

אירוח כיד המלך שכולל גם סדנאות וסיפור של נשים בדואיות מעוררות השראה סדנאות רקמה, אריגה מלאכות עתיקות ועוד."

"לסיכום: כשאתה מגיע לרהט אתה יכול לפגוש באמני רחא באמני התיאטרון, לצפות בסרט או במופע בהיכל התרבות, לבקר בספרייה ולהפגש עם משורר או סופר בדואי. לעלות למרכז הצעירים ולהתרשם מתערוכת צילומים מדהימה ולאחר מכן להגיע למרכז רחא. לסייר במרכז להיפגש עם האמנים ולהתנסות בסדנת ציור, פיסול או צילום או להצטרף לסיור קולינרי וליהנות מאירוח כיד המלך ומחוויה אותנטית טעימה במיוחד ובמרחק נסיעה".

500 מקומות מציג:

עשרות הצגות ופעילויות ולילדים עשרות מופעים למבוגרים

פסטיבלים ברחבת התיאטרון כגון: פסטיבל הקפה, פסטיבל הסרטים הבינלאומי

מרכז ריחא לאומנות מקומית

בריחא מוצגים בתערוכה עבודותיהם של אמני רחא. אמני ריחא מונים כ-10 אמנים.

במשך ה-3 שנים האחרונות הצגנו בבית האמנים בתל אביב, בסטודיו משלך בירושלים, בגלריה בכפר יאסיף, בתיאטרון יפו.אנחנו נציג מתחילת אפריל בגלריה בקבוץ מנן.

אמני רחא עוסקים בכל תחומי האמנות- ציור, פיסול, וידאו ארט.

תיאטרון אלימא - זונה פרטים

מפיק בין שתיים לשלוש הפקות בשנה לילדים ומבוגרים.

התיאטרון מציג כ-7 הצגות בונים בכלל החברה הבדואית

בשנה החולפת הפיקו את הזמן הצהוב מאת גרוסמן בערבית עם שחקני אליממה.

פסטיבלים אזוריים ובינלאומיים רבי משתתפים

את הפסטיבלים פקדו אלפים רבים של יהודים וערבים כאחד

